

ЗАТВЕРЖЕНО
Рішення сімнадцятої сесії
обласної ради
1 жовтня 2008 року
№ 16-17/2008

**Правила
користування маломірними (малими) суднами
на водних об'єктах області**

1. Загальні положення

1.1. Правила користування маломірними (малими) суднами на водних об'єктах області (далі – Правила) розроблені на підставі статей 8, 67 Водного кодексу України, постанов Кабінету Міністрів України від 26.09.1997 року № 1069 „Про затвердження Порядку ведення Державного суднового реєстру України і Суднової книги України”, від 8.06.1998 року № 814 „Про вдосконалення технічного, класифікаційного і судноплавного нагляду на морському і річковому транспорті”, від 30.12.1998 року № 2098 „Питання безпеки судноплавства України”, Положення про систему управління безпекою судноплавства, затвердженого наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 20.11.2003 року № 904, Правил безпечної експлуатації баз для стоянки маломірних суден, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 23.07.2004 року за № 914/9513, Правил судноплавства на внутрішніх водних шляхах України, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 12.07.2004 року за № 872/9471. Вони є керівним і нормативним документом для місцевих органів державної виконавчої влади, державних інспекторів структурних підрозділів Держфлотінспекції України, Регістра судноплавства України, інспекції Головного державного реєстратора флоту та власників маломірних (малих) суден і баз для їх стоянки.

1.2. Ці Правила є обов'язковими для виконання на території Хмельницької області для всіх підприємств, установ, організацій, товариств незалежно від форм власності та їх приналежності до міністерств і відомств, громадян України, іноземних громадян, осіб без громадянства, які користуються маломірними (малими) суднами та плавають ними на річках, озерах, водосховищах, ставках та інших поверхневих водних об'єктах області.

1.3. Правила встановлюють основні вимоги при експлуатації маломірних (малих) суден та баз стоянки для них, порядок їх державної реєстрації та плавання на внутрішніх водних шляхах області.

Ці Правила не скасовують вимог інших Правил та нормативних актів, пов'язаних з безпекою судноплавства, дія яких поширюється на всю територію України.

1.4. Персональну відповідальність за забезпечення безпеки плавання маломірних (малих) суден та безпечну експлуатацію баз для їх стоянки несуть юридичні і фізичні особи, яким належать вказані судна (базы для стоянки), або які використовують їх за договорами оренди.

Особи, які порушують вимоги Правил, несуть адміністративну або кримінальну відповідальність відповідно до вимог чинного законодавства.

1.5. Контроль за дотриманням вимог безпеки плавання маломірних (малих) суден на водних об'єктах, встановлених Правилами, здійснюється відповідними місцевими державними адміністраціями та місцевими органами виконавчої влади.

1.6. Державний нагляд за безпекою плавання маломірних (малих) суден, за безпечною експлуатацією баз для стоянки маломірних (малих) суден, здійснюється Головною державною інспекцією України з безпеки судноплавства (далі Держфлотінспекція України).

Вимоги Держфлотінспекції України є обов'язковими для виконання всіма судновласниками, судноводіями, а також посадовими особами, відповідальними за безпеку судноплавства, експлуатацію, користування суднами та базами для їх стоянки.

1.7. Терміни та визначення, що містяться в цих Правилах:

- судно – плавучий засіб, спеціально призначений для перевезення пасажирів, вантажів або виконання інших робіт на воді;

- маломірне (мале) судно – судно, найбільша довжина корпусу якого 20 метрів і менше, за винятком буксирів, штовхачів, криголамів, суден, які перевозять понад 12 пасажирів, вантажних суден, плавкранів і суден технічного флоту;

- моторне судно – судно, рух якого здійснюється механічною рушійною установкою (гребний гвинт, гребні колеса, водомет, повітряний гвинт та інше) з первинним двигуном;

- гребне судно – судно, рух якого здійснюється фізичною силою людини;

- пором – самохідне або несамохідне судно, що працює на переправах для перевезення людей і вантажів;

- водний велосипед – плавзасіб, що приводиться в рух з використанням фізичної сили людини (шляхом приведення у дію гвинта (гвинтів), або гребного колеса (коліс), призначений для перевезення однієї або більше осіб, які розташовуються на спеціальних місцях для сидіння на корпусі (корпусах) плавзасобу;

- водні мотоцикли і подібні до них судна – малі швидкісні плавзасоби з двигуном, спроектовані для керування однією особою, призначені для перевезення однієї або кількох осіб, які знаходяться на плавзасобі сидячи на спеціальних сидіннях, стоячи, на колінах або лежачи, що відрізняється від положення всередині плавзасобу, й рухаються по поверхні води у перехідному режимі або у режимі глісування. Указаний термін охоплює плавзасоби з такими назвами: водяний мотоцикл (water-byke), водяні санки,

водяний скутер (scooter), джетбайки (jet-Буке), джетски (jet-ski), гідроцикл;

- вітрильне судно – будь-яке судно під вітрилом, у тому числі яке має двигун, при умові, що він не використовується під час руху;

- рибальське судно – судно, призначене і спеціально обладнане для ведення водного промислу або для промислу й переробки об'єктів промислу;

- стояночні судна – понтони, плавпірси, плавпричали, наплавні мости, плавдоріжки, плавсадки, дебаркадери, плавготелі, плавресторани та інші плавзасоби, що експлуатуються біля берега на стоянці;

- спортивне судно – будь-яке вітрильне, гребне, моторне судно, яке зареєстроване і використовується у спортивних цілях;

- внутрішні водні шляхи – річки, озера, водосховища, ставки, канали, а також внутрішні морські води;

- водний об'єкт – сформований природою або створений штучно об'єкт ландшафту чи геологічна споруда, де зосереджуються води (річка, озеро, море, водосховище, канал, ставок тощо);

- озеро – природна западина суші, заповнена прісними або солоними водами;

- ставок – штучно створена водойма місткістю не більше 1млн.м³;

- рибогосподарський водний об'єкт – водний об'єкт (його частина), що використовується для рибогосподарських цілей;

- водойма – безстічний або із сповільненим стоком поверхневий водний об'єкт;

- повітряний перехід – місце прокладки над водою через водний об'єкт ліній високої напруги, телеграфного та телефонного зв'язку, нафтогазопроводів, тощо;

- підводний перехід – місце прокладки під водою через річки і водосховища трубопроводів, тунелів, телефонних, телеграфних, електричних кабелів та їх охоронні зони;

- плавання – цілеспрямований рух судна на водних шляхах;

- база для стоянки маломірних (малих) суден – суб'єкт господарювання, одним із напрямів діяльності якого є надання послуг з безпечного утримання і обслуговування приписаних або прибуваючих до них для тимчасової стоянки маломірних (малих) суден, та який утримує і використовує спеціально обладнані для цього гідротехнічні споруди або природні берегові об'єкти;

- причал – гідротехнічна споруда, яка призначена для стоянки, обробки та обслуговування суден, посадки та висадки пасажирів;

- пристань – суб'єкт господарювання, який забезпечує впровадження комерційної, технічної, пасажирської та вантажної діяльності на річковому транспорті;

- понтон – несамохідне палубне судно, яке використовується як один понтон або з'єднання понтонів у якості причалів, плавучих переходів і переправ, для підтримки рефулерних трубопроводів т.і.;

- спортивна база – спеціалізована база, де базуються тільки судна, що використовуються виключно для тренувань із спортивною метою, та

судна, що їх обслуговують;

- головні двигуни – механізми, що приводять в дію рушії;
- двигуни підвісні – головні двигуни, які встановлюються на транці малого судна;
- аварійна подія (АП) – аварія, інцидент з маломірним (малим) судном, що спричинила загибель людей чи заподіяла їм серйозних тілесних ушкоджень, або спричинила загибель судна чи заподіяла йому значної шкоди, нанесла шкоду довкіллю.

2. Обов'язки власників маломірних (малих) суден, судноводіїв та посадових осіб відповідальних за безпечну експлуатацію маломірних (малих) суден та баз стоянок для них

2.1. Керівники підприємств, організацій, установ, суб'єкти підприємницької діяльності, які мають на балансі маломірні (малі) судна, зобов'язані:

2.1.1. Організувати їх експлуатацію, збереження, державну реєстрацію та внутрішній облік.

2.1.2. Призначити своїми наказами посадових осіб, відповідальних за безпеку судноплавства, користування і експлуатацію маломірних (малих) суден та випуск їх у плавання. Копії наказів надаються в структурний підрозділ Держфлотінспекції України та зберігаються на базах для стоянки маломірних (малих) суден.

2.1.3. При наявності на базі для стоянки маломірних (малих) суден прокатного пункту – оформити відповідний патент.

2.1.4. При здійсненні перевезень пасажирів і вантажів маломірними (малими) суднами отримати ліцензію на право провадження господарчої діяльності відповідно до чинного законодавства.

2.2. Посадові особи, відповідальні за безпеку судноплавства, користування та експлуатацію маломірних (малих) суден, повинні:

2.2.1. Свою роботу проводити відповідно до вимог посадової інструкції, затвердженої керівником та погодженої в структурному підрозділі Держфлотінспекції України.

2.2.2. Щорічно, до початку навігації, пред'являти маломірні (малі) судна та бази для їх стоянки для огляду контролюючим органам.

2.2.3. Розробити інструкцію по випуску маломірних (малих) суден у плавання, та забезпечити її виконання на базі для стоянки маломірних (малих) суден.

2.2.4. Організувати надання інформації судноводіям про гідрометеорологічні умови плавання та прогноз погоди.

2.2.5. Організувати на базах для стоянки маломірних (малих) суден рятувальні пости, відповідно до вимог Правил безпечної експлуатації баз для стоянки маломірних (малих) суден. Район дії поста та час його роботи в навігаційний період визначається Положенням про рятувальний пост. Контроль за роботою та оснащенням рятувальних постів (станцій)

покладається на Хмельницьку пошуково-рятувальну службу.

2.3. Особа, відповідальна за випуск маломірних (малих) суден у плавання, повинна вести журнал випуску суден, надавати судноводіям інструктаж з безпеки плавання в даному районі, проводити перевірку суднових документів, перевіряти наявність рятувальних засобів, технічну справність судна та дотримання норм пасажиромісткості і вантажопідйомності.

2.4. Власники повітряних та підводних переходів, автодорожних та залізничних мостів, водозаборів та водоспусків, поромних переправ та наплавних розвідних мостів, інших гідротехнічних споруд на судноплавних ділянках рік і водосховищ повинні обладнувати їх навігаційними, інформаційними, забороняючими та попереджувальними знаками відповідно до вимог Правил судноплавства на внутрішніх водних шляхах України та пред'являти для огляду структурному підрозділу Держфлотінспекції України.

2.5 Підприємства, що займаються промисловим ловом риби на річках і водосховищах, повинні обставляти місця розташування рибальських сіток та інших пристосувань для вилову риби жовтими поплавками чи жовтими прапорами в кількості, достатній для зазначення їх місцезнаходження.

Лов риби неводом за допомогою декількох суден, що йдуть поруч в одному напрямку, а також постановка знаряддя для лову риби на фарватері або у місцях, відведених для стоянки суден, заборонено.

2.6 Установи і організації фізкультури та спорту, керівники водноспортивних баз, водних станцій зобов'язані:

2.6.1. Реєстрацію, технічний огляд спортивних суден проводити згідно з порядком, установленим Міністерством України у справах сім'ї, молоді та спорту.

2.6.2. Змагання, тренування, свята на воді проводити на акваторіях, що спеціально відведені для цього місцевими органами влади і закриті для судноплавства інших (не спортивних) суден.

2.6.3. При необхідності проведення змагань на акваторіях, що не визначені для подібних заходів, отримати погодження від структурного підрозділу Держфлотінспекції України.

2.6.4. На період проведення спортивних заходів призначати осіб, відповідальних за безпеку людей та плавзасобів, огорожувати акваторію буйками та виставляти пости на човнах для забезпечення безпеки плавання спортивних суден.

2.6.5. При здійсненні переходу спортивних суден від місць базування до місць проведення змагань і в зворотному напрямку необхідно виконувати діючі Правила судноплавства на внутрішніх водних шляхах України.

2.6.6. Категорично забороняється проведення тренувань на спортивних судах без супроводу тренера на моторному судні та вихід у плавання спортивних суден усіх видів до закінчення весняного льодоходу і після перших льодових проявів восени.

2.7 Підприємства, організації, установи та фізичні особи, які займаються проектуванням або побудовою маломірних (малих) суден,

повинні мати допуск на проведення цих робіт, який видається Регістром судноплавства України.

2.8. Судноводії маломірних (малих) суден зобов'язані:

2.8.1. Забезпечувати безпеку плавання судна та пасажирів, уміти надавати допомогу потопаючому, доставляти потерпілих на воді в лікувальні заклади, при погіршенні гідрометеорологічних умов переходити до укриття, на вимогу державного інспектора Держфлотінспекції України проходити в установленому порядку медичний огляд для визначення алкогольного сп'яніння або впливу наркотичних чи токсичних речовин, у разі аварійного випадку з маломірними (малими) суднами негайно повідомити найближчий структурний підрозділ Держфлотінспекції України.

2.8.2. При керуванні моторним та вітрильним судном мати при собі Свідоцтво на право управління судном з відповідною потужністю двигуна та площею вітрил і талон попереджень; Свідоцтво про придатність судна до плавання, Судновий білет, а у разі відсутності власника судна - документ, який підтверджує його право на користування або розпорядження ним; план-завдання на рейс і документ на вантаж, що перевозиться (для судноводіїв, що працюють по найму).

2.8.3. Надавати судно працівникам охорони здоров'я для відправлення до найближчого лікувального закладу осіб, які потребують негайної медичної допомоги; державним інспекторам Держфлотінспекції України – для виконання невідкладних службових обов'язків по забезпеченню безпеки плавання та для транспортування пошкоджених при аваріях або несправних плавзасобів.

2.8.4. Зупиняти судно на вимогу державного інспектора Держфлотінспекції України (позаштатного інспектора, який має відповідне посвідчення) для проведення ними інспекторської перевірки.

2.9. Судноводіям маломірних (малих) суден забороняється:

2.9.1. Виходити в плавання на судні, яке не зареєстроване; без нанесених реєстраційних номерів на обох бортах; з простроченим терміном технічного огляду.

2.9.2. Здійснювати плавання в районах, що заборонені для руху маломірних (малих) суден.

2.9.3. Керувати судном, не маючи при собі відповідного Свідоцтва на право управління судном, у стані алкогольного або наркотичного сп'яніння будь-якого ступеня та передавати керування особам, які не мають відповідного Свідоцтва, а також, що знаходяться в стані алкогольного або наркотичного сп'яніння будь-якого ступеня.

2.9.4. Перевозити пасажирів і вантажів більше норм, вказаних в Свідоцтві про придатність до плавання.

2.9.5. Ставати на якір у межах суднового ходу, у місцях підводних (надводних) переходів та ближче 200 м від них; заходити на пляжі, місця для проведення тренувань спортивних суден; маневрувати або зупинятися поблизу суден, що не є маломірними (малими); заходити на акваторію порту, пристані без дозволу адміністрації.

2.9.6. Здійснювати рух в умовах обмеженої видимості та оглядовості зі швидкістю, яка не забезпечує безпеку судноплавства.

2.9.7. Швартуватися до плаваючих навігаційних знаків.

2.9.8. Перевозити вибухо- та вогнєнебезпечні вантажі на судах, які для цього не призначені.

2.9.9. Дозволяти купатися з борту судна, яке не обладнане для цього.

2.9.10. Виливати за борт залишки паливно-мастильних матеріалів та викидати сміття.

2.9.11. Експлуатувати судно при водотечності корпусу, при відсутності на судні встановлених рятувальних, протипожежних та водовідливних засобів, коли прогнозована і фактична гідрометеорологічна обстановка на водоймі небезпечна для плавання.

3. Користування базами для стоянки маломірних (малих) суден

3.1. Бази для стоянки маломірних (малих) суден (далі стоянки) організовуються для забезпечення цілодобової безпечної стоянки суден; виконання судових робіт; безпечної посадки та висадки пасажирів і екіпажу; схоронності суден, двигунів та іншого судового обладнання; забезпечення контролю за випуском суден у плавання відповідно до функціональних вимог, викладених у Положенні про систему управління безпекою судноплавства (додаток 3), затвердженого наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 20.11.2003 року № 904 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 19.12.2003 року за № 1193/8514.

3.2. Місця розміщення стоянок маломірних (малих) суден визначаються місцевими органами виконавчої влади за погодженням із структурним підрозділом Держфлотінспекції України.

3.3. Земельні ділянки для будівництва стоянок виділяються відповідно до вимог чинного законодавства на землях водного фонду (прибережно-захисна смуга, дно водних об'єктів) за цільовим призначенням.

3.4. Будівництво стоянок проводиться за проектами, які погоджуються з контролюючими державними органами згідно із встановленим порядком та Держфлотінспекцією України.

3.5. На території стоянок повинно забезпечуватись будівництво передбачених проектом причалів, пірсів, службових приміщень та інших споруд, а дороги і під'їзні шляхи - під'їзд пожежних автомашин до місць забору води, стоянки суден і об'єктів на березі. Територія стоянки повинна бути огорожена (акваторія облаштовується дамбами, понтонами, бонами, плаваючими та іншими знаками судноплавної обстановки), утримуватись у чистоті і відповідати встановленим вимогами пожежного, санітарно - епідеміологічного нагляду та охорони навколишнього середовища.

3.6. Стоянки реєструються в структурному підрозділі Держфлотінспекції України. На зареєстровані стоянки видається Свідоцтво про реєстрацію, яке дає право на утримання та експлуатацію маломірних (малих) суден на вказаній стоянці.

3.7. Стоянки утримуються і експлуатуються згідно з Правилами безпечної експлуатації баз для стоянки маломірних (малих) суден, затвердженим наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 16.07.2004 року № 642, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 23.07.2004 року за № 915/9514. Один примірник вищевказаних Правил повинен знаходитись у відповідального за безпеку судноплавства та в адміністрації стоянки.

3.8. Всі приписані до стоянки маломірні (малі) судна вносяться до журналу обліку приписного флоту із зазначенням бортового номера, типу судна, власника судна, його адреси і телефону, відмітки про проходження технічних оглядів (вказується дата).

3.9. Власник стоянки за узгодженням із структурним підрозділом Держфлотінспекції України (у прикордонних районах - також з відповідним підрозділом прикордонних військ) встановлює випускний режим. Інструкція з випуску суден у плавання погоджується із структурним підрозділом Держфлотінспекції України і затверджується власником стоянки, а для стоянок, розташованих у прикордонній смузі, інструкція затверджується відповідно до вимог чинного законодавства.

3.10. Експлуатація стоянки дозволяється після проходження щорічного комплексного огляду, який проводиться Держфлотінспекцією України, з метою перевірки стану безпечної експлуатації, безаварійного використання і схоронності маломірних (малих) суден та охорони довкілля. До комплексного огляду можуть залучатися за згодою представники природоохоронних органів, санітарного та пожежного нагляду. Результати огляду оформляються актом, один примірник якого зберігається на стоянці.

3.11. З метою перевірки дотримання вимог Правил безпечної експлуатації стоянок у міжнавігаційний та навігаційний періоди Держфлотінспекцією України проводяться огляди у виді оперативного контролю, про що складаються відповідні акти, один примірник яких повинен знаходитись в адміністрації стоянки.

3.12. Випуск суден із стоянки у плавання фіксується в спеціальному журналі випуску суден, де відмічається наступне: бортовий номер судна, кому видано судно, час видачі, орієнтований та фактичний час повернення, мета і маршрут плавання, кількість виданих рятувальних засобів та проведення інструктажу з Правил користування маломірними (малими) суднами та Правил охорони життя людей на водних об'єктах.

Журнал випуску суден повинен бути пронумерований, прошнурований, скріплений печаткою власника стоянки та засвідчений державним інспектором структурного підрозділу Держфлотінспекції України.

3.13. Адміністрація стоянки, судовласник при виникненні аварійної події на приписаному маломірному (малому) судні негайно передає повідомлення про аварійну подію в найближчий структурний підрозділ Держфлотінспекції України, черговим Головного управління Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи в Хмельницькій області та управління з

питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи облдержадміністрації відповідно до встановленого порядку. Номери телефонів, за якими передається інформація, повинні знаходитися в адміністрації стоянки.

3.14. Експлуатація стоянки маломірних (малих) суден забороняється, якщо її не зареєстровано в установленому порядку, або не здійснено її щорічний комплексний огляд.

4. Реєстрація суден та атестація судноводіїв.

4.1. Всі судна підлягають реєстрації в органах державної реєстрації суден відповідно до Порядку, встановленого постановою Кабінету міністрів України від 26.09.1997 року № 1069 зі змінами та доповненнями.

4.2. Реєстрацію маломірних (малих) суден здійснює структурний підрозділ Інспекції Головного державного реєстратора флоту, а рибальських суден, що не підлягають нагляду Регістра судноплавства України, – Укрдержрибгосп.

4.3. Маломірні (малі) судна реєструються в Судновій книзі України і в Державному судновому реєстрі України.

Реєстрації в Судновій книзі України підлягають самохідні судна потужністю головного двигуна менше 55 кіловат., і несамохідні – валовою місткістю менше 80 одиниць, а в Державному судновому реєстрі України – самохідні судна потужністю 55 кіловат і більше, та несамохідні – валовою місткістю 80 одиниць і більше.

4.4. Реєстрації підлягають тільки судна, які визнані Регістром судноплавства України придатними до експлуатації за призначенням і на які видані Свідоцтва про придатність малого судна до плавання та Класифікаційні Свідоцтва.

4.5. На зареєстроване судно видається Судновий білет, або Свідоцтво на право власності і Свідоцтво про право плавання під державним прапором України та присвоюється реєстраційний номер або назва.

Реєстраційні номери або назва наносяться у носовій частині судна з обох бортів контрастною фарбою літерами і цифрами висотою не менше 100 міліметрів. Присвоєні реєстраційні номери наносяться також на весла і рятувальні засоби.

4.6. Списки власників маломірних (малих) суден, які проживають на території сільської, селищної, міської рад повинні знаходитись у відповідних виконавчих комітетах та дільничних інспекторів міліції.

Відомості про кількість маломірних (малих) суден на території області (району) повинні знаходитись у відповідних управліннях (відділах) з питань надзвичайних ситуацій.

4.7. Для реєстрації суден фізичних осіб, що були побудовані або придбані, але не зареєстровані в належний час, та на які не збереглися первісні документи, що підтверджують законність придбання суден, повинна

надаватись довідка виконавчим комітетом міських, селищних, сільських рад, яка підтверджує право власності на судна.

4.8. Атестація судноводіїв на право керування прогулянковим моторним та вітрильним судном, посадових осіб, які працюють на земснарядах, поромних переправах та інших плавзасобах для виробничих, комерційних цілей, проводиться кваліфікаційними комісіями Держфлотінспекції України згідно з вимогами Положення про дипломування та атестацію судноводіїв.

4.9. До атестації на право управління маломірним (малим) судном допускаються особи, яким виповнилося 18 років та які не мають медичних протипоказань, пройшли теоретичну і практичну підготовку відповідно до навчальних планів та програм.

Особи, що самостійно підготувалися, можуть допускатися до атестації екстерном після отримання консультацій з безпеки судноплавства в структурному підрозділі Держфлотінспекції України.

4.10. Судноводіям після здачі іспитів видається Свідоцтво на право управління судном та талон попереджень, при цьому судноводії, які здали екзамен екстерном, одержують Свідоцтва на право управління суднами з потужністю двигунів не більше 50 кінських сил.

4.11. Судноводії маломірних (малих) суден, що використовують свої судна в комерційних та виробничих цілях, повинні проходити перевірку знань щорічно, інші судноводії маломірних (малих) суден підлягають перевірці знань 1 раз на три роки.

З простроченим терміном перевірки знань керування судном забороняється.

4.12. Реєстрація, перереєстрація, технічні огляди суден та атестація судноводіїв проводиться за умови сплати передбачених зборів, податків та платежів відповідно до чинного законодавства.

5. Користування маломірними (малими) суднами

5.1. До експлуатації на водних об'єктах допускаються технічно справні маломірні (малі) судна, які зареєстровані, пройшли щорічний техогляд, придатні до плавання на водному об'єкті за вимогами безпеки плавання для даного району (сила вітру, висота хвилі, висота надводного борту, віддаленню від берега).

5.2. Технічний огляд маломірних (малих) суден проводиться для встановлення (оцінки) технічного стану згідно з Правилами класифікації та побудови малих суден 2005 року та Правил огляду суден 2005 року інженер - інспекторами структурного підрозділу Регістра судноплавства України.

5.3. Огляди поділяються на первісні, щорічні, проміжні, чергові.

5.3.1. Первісний технічний огляд судна проводиться з метою проведення обміру, визначення стану корпусу, механізмів, електрообладнання, надбудови, приміщень, спорядження і забезпечення на

відповідність вимогам Правил і нормативних документів Регістра судноплавства України.

За результатами первісного технічного огляду судну присвоюється реєстровий номер, клас, визначається район і умови плавання, встановлюється вантажопідйомність, пасажиромісткість та висота надводного борту. На судно видається акт первісного огляду та Свідоцтво про придатність малого судна до плавання.

5.3.2. Щорічний технічний огляд проводиться з метою оцінки відповідності технічного стану судна, спорядження та забезпечення, вимогам Свідоцтва про придатність і надання дозволу для подальшої експлуатації. Відмітка про проходження щорічного технічного огляду робиться в Свідоцтві про придатність судна до плавання. Без проходження щорічного технічного огляду експлуатація маломірного (малого) судна забороняється.

5.4. Маломірні (малі) судна, що використовуються на водних об'єктах, після реєстрації в Судновій книзі України або в Судновому реєстрі України повинні бути приписані з дозволу адміністрації бази до конкретної стоянки і занесені в Журнал обліку приписного флоту.

Реєстраційний номер стоянки наноситься контрастною фарбою на транцевій дошці судна в колі діаметром 150 мм (висота цифр – 100 мм, товщина кола і цифр - 15-20 мм).

5.5. Судна, що використовуються на водних об'єктах у темний час доби, повинні бути обладнані вогнями, пристроями для подачі звукових сигналів відповідно до Правил судноплавства на внутрішніх водних шляхах України.

5.6. Усі судна, що зберігаються на стоянках, повинні мати постійно закріплені за ними місця, прикріплюватися ланцюгом до тросів, металевих чи залізобетонних палів і замикатися на замок. Забороняється прив'язувати судна до дерев та куштів.

Весла, підвісні двигуни, рятувальні засоби та інше знаряддя повинне зберігатись у замкнутих на замок приміщеннях, ключі від яких зберігаються у власника суден.

5.7. Рятувальні засоби, що використовуються на маломірних (малих) судах, повинні бути технічно справні, цілі, без тріщин і розривів, мати відтінок оранжевого кольору. Білою фарбою на них наносяться реєстраційний номер або назва судна, якому вони належать, дата останнього та наступного випробування.

Щорічні огляди рятувальних засобів проводяться відповідно до Правил Регістра судноплавства України, про що складається акт.

5.8. До управління моторними та вітрильними суднами допускаються особи, які досягли 18-річного віку і мають відповідні Свідоцтва на право управління ними. Маломірні (малі) судна можуть використовуватися тільки судовласниками, або громадянами, яким вони передані в тимчасове користування за дорученням, взяті напрокат або в оренду при наявності відповідних документів.

5.9. Особи, які користуються маломірним (малим) судном, взятим напрокат, несуть відповідальність за порушення цих Правил відповідно до вимог чинного законодавства.

5.10. Особі, яка бере маломірне (мале) судно напрокат, замість Свідоцтва про придатність до плавання власником може видаватись жетон, на якому повинен бути нанесений номер судна і назва власника (бази). Передача маломірних (малих) суден, взятих напрокат однією особою для користування іншій особі, забороняється.

5.11. Гребні судна, водні велосипеди видаються напрокат особам, яким виповнилося 16 років, а моторні судна, водні мотоцикли і вітрильні судна - особам, яким виповнилося 18 років і які мають Свідоцтва на право управління моторними чи вітрильними суднами відповідної категорії.

Користуватися гребними суднами і водними велосипедами, моторними і вітрильними суднами особам, яким не виповнилося, відповідно, 16 та 18 років, дозволяється під наглядом батьків, тренерів чи викладачів під час навчання. Відповідальність за порушення Правил плавання покладається на батьків, тренерів та викладачів.

5.12. Для проведення з маломірних (малих) суден водолазних робіт судно повинно бути обладнане пристроями для спуску і підйому водолаза, зв'язку з ним та подання сигналів під час роботи під водою.

При проведенні водолазних робіт на маломірному (малому) судні встановлюється жорсткий макет прапора "А" висотою не менше 1 м, розміщеному в належному місці на висоті, на якій він видимий з відстані вдень і вночі.

5.13. У кокпіті маломірного (малого) судна на видному місці контрастною фарбою наноситься його пасажиромісткість чи вантажомісткість, визначена в Свідоцтві про придатність до плавання.

Для контролю за навантаженням та осадкою маломірного (малого) судна, що використовується для перевезення вантажів, на його бортах контрастною фарбою наноситься вантажна ватерлінія.

Вантажна ватерлінія і мітки осадок наносяться на бортах земснарядів, поромів, дебаркадерів, барж, плавдач, плавготелів, плавресторанів, плавкранів та інших стояночних суден.

5.14. Дозвіл на плавання маломірними (малими) суднами на водних об'єктах у нерестовий період з метою використання їх у господарських цілях, для перевезення людей і вантажів надається виконавчими органами місцевої влади за погодженням з органами рибоохорони при умові, що ці судна пройшли щорічний техогляд і допущені до експлуатації.

5.15. На судноплавних ділянках річок області будівництво повітряних та підводних переходів, залізничних і автодорожних мостів дозволяється за проектами, погодженими з державним підприємством "Укрводшлях" та Держфлотінспекцією України.

5.16. Маломірні (малі) судна, затримані як такі, що не відповідають вимогам безпеки плавання, а також наносять шкоду навколишньому природному середовищу під час їх експлуатації, або вилучені в осіб, які

перебувають у стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння, утримуються на штрафних майданчиках за рахунок власників. Положення про штрафні майданчики розробляються власниками майданчиків та затверджуються місцевими органами виконавчої влади.

6. Користування наплавними мостами, поромними та іншими переправами

6.1. Поромні канатні переправи, наплавні мости, плавдоріжки та таке інше облаштовуються для забезпечення переправ через водні об'єкти і входять до системи шляхового господарства (сполучення) населених пунктів (району, області).

6.2. Місця для облаштування переправ та їх власники визначаються органами місцевого самоврядування за погодженням з структурним підрозділом Держфлотінспекції України, а на судноплавних ділянках річок також за погодженням з ДП „Укрводшлях”.

6.3. Земельні ділянки під переправу та під'їзні шляхи до неї виділяються на землях водного фонду відповідно до чинного законодавства за цільовим призначенням.

6.4. Будівництво переправ проводиться за проектами, які узгоджуються з контролюючими державними органами відповідно до встановленого порядку Держфлотінспекцією України, а на судноплавних ділянках річок - також за погодженням з ДП „Укрводшлях”.

6.5. Плавзасоби, що використовуються на переправах, повинні відповідати вимогам, які викладені в розділах 4, 5, 9 цих Правил. Троси (канати), лебідки повинні бути випробувані і відповідати вимогам Правил Регістра судноплавства України, Правил технічної експлуатації водного транспорту та Правил охорони праці. Кожна поромна канатна переправа та наплавні мости повинні бути укомплектовані гребним чи моторним судном для їх обслуговування.

6.6. Для утримання і обслуговування переправи її власником призначаються посадові особи (поромники), які повинні мати відповідні кваліфікаційні свідоцтва; визначається час роботи переправи; розробляються інструкції по завантаженню та розвантаженню порому; посадові інструкції та інструкції з охорони праці.

6.7. Поромники повинні забезпечувати розклад роботи переправи, прохід транспортних та маломірних (малих) суден через ділянку переходу за сигналами із суден, очищати акваторію та прибережну смугу від наносного сміття і захаращення.

6.8. Територія місця причалювання порому для завантаження і розвантаження повинна бути огорожена, освітлюватись в темний час доби, мати приміщення для поромників та бути облаштована інформаційним стендом, на якому повинна розміщуватися: схема шляхового сполучення, правила користування поромною переправою встановлені власником,

розклад роботи переправи, схеми протипожежного та рятувального забезпечення, норми пасажиромісткості та вантажопідйомності.

6.9. Вантаж на поромі потрібно розмішувати рівномірно та надійно закріплювати, щоб не допустити зміни остійності та осадки порому під час руху.

6.10. За дотримання норм завантаження, правильності розміщення вантажу, ведення вахтового журналу, у який до відправки порому записується кількість одиниць вантажу та людей, які перевозяться, відповідальність несе поромник.

6.11. Експлуатація переправи дозволяється після проходження щорічного огляду, який проводиться структурним підрозділом Держфлотінспекції України з метою перевірки стану безпечної експлуатації і безаварійного користування переправою. Результати огляду оформляються актом, один примірник якого зберігається у власника переправи.

6.12. Пороми можуть перетинати водний шлях тільки тоді, коли вони впевнилися в тому, що рух суден дає можливість зробити це без ризику і що інші судна не будуть змушені раптово змінити свій курс чи швидкість.

7. Класифікація внутрішніх водних шляхів області

7.1. За класифікацією по площі водозбору р. Дністер, Південний Буг відноситься до великих річок, річки Горинь, Случ – до середніх, а всі інші до малих.

7.2. Усі поверхневі водні об'єкти області відносяться до внутрішніх водних шляхів. Межами внутрішніх водних шляхів області є: адміністративні границі області.

7.3. За інтенсивністю руху і габаритами річки поділяються на судноплавні та несудноплавні для суден транспортного флоту.

До категорії судноплавних відноситься річка Дністер в межах області і є судноплавним шляхом першої категорії.

7.4. По класифікації внутрішніх водних шляхів за умовами плавання, відповідно до Резолюції № 34 Робочої групи по внутрішньому водному транспорту Європейської Економічної Комісії ООН усі водні об'єкти області відносяться до внутрішніх водних шляхів України, що не класифікуються, а річка Дністер в межах області – відноситься до зони № 3 внутрішніх водних шляхів України.

7.5. При класифікації суден за умовами району плавання для маломірних (малих) суден усі водні об'єкти області відносяться до 5-го Прибережного району плавання, а річка Дністер у межах області – до 4-го Прибережного району плавання.

7.6. Мінімальна висота надводного борту маломірних (малих) суден для плавання на водних об'єктах області встановлюється Регістром судноплавства України в залежності від району та умов плавання (висота хвилі, сила вітру, віддаленість від берега).

7.7. Водні об'єкти, на яких дозволяється плавання маломірних (малих) суден, бази для стоянки маломірних (малих) суден, місця масового відпочинку населення на воді (пляжі), а також місця, заборонені для плавання маломірних (малих) суден, повинні бути обладнані навігаційними плавучими, береговими знаками і вогнями, а також інформаційними (заборонними, попереджу-вальними, приписними) знаками встановленого зразка відповідно до правил судноплавства на внутрішніх водних шляхах України. Вказані знаки виставляються комунальними підприємствами місцевих органів виконавчої влади, власниками баз для стоянки маломірних (малих) суден та іншими судновласниками і підлягають щорічному огляду Держфлотінспекцією України перед початком навігації. Схеми розміщення вказаних знаків та їх технічні характеристики узгоджуються з структурним підрозділом Держфлотінспекції України.

8. Порядок плавання маломірних (малих) суден на водних об'єктах області

8.1. Плавання маломірними (малими) суднами (гребними, вітрильними, моторними) на річках, озерах, каналах та інших водоймах області дозволяється на принципах загального водокористування, якщо місцевими органами влади відповідно до чинного законодавства не введені обмеження, які доводяться ними до власників маломірних (малих) суден.

8.2. Термін відкриття та закриття навігації для маломірних (малих) суден встановлюється щорічно з урахуванням гідрометеорологічних умов розпорядженням голови обласної державної адміністрації за погодженням з начальником структурного підрозділу Держфлотінспекції України.

8.3. Плавання на маломірних (малих) суднах дозволяється лише в світловий день. У нічну пору всі плавзасоби повинні замикатися на замок у місцях їх дислокації (збереження).

Як виняток, у нічну пору дозволяється плавання суден державних інспекторів структурного підрозділу Держфлотінспекції України, рибохорони, екологічної безпеки та міліції (далі - контролюючих органів) при виконанні ними службових завдань, якщо їх судна обладнані для такого плавання.

8.4. На судноплавних ділянках річки Дністер рух маломірних (малих) суден дозволяється в світлий час доби вздовж берега, який знаходиться з правого борту судна. Дозволяється рухатись по судновому ходу при відсутності на ньому суден транспортного флоту.

8.5. Розходження з транспортними суднами на річках, як правило, здійснюється лівим бортом, якщо судноводій транспортного судна не вказав відмашкою (прапорцем) сторону розходження. У будь-якому випадку маломірне (мале) судно при розходженні чи обгоні повинне вжити заходи, що не ускладнюють маневру та проходу транспортного судна.

8.6. Обмеження користування суднами на водоймищі Хмельницької АЕС встановлюється адміністрацією ХАЕС за погодженням з начальником структурного підрозділу Держфлотінспекції України.

8.7. Усім суднам забороняється заходити за межу установлені санітарної зони водозабору.

8.8. Особа, яка управляє судном, повинна постійно вести спостереження за акваторією, щоб своєчасно вжити відповідних заходів для запобігання зіткнення, навалу, наїзду, таке інше.

8.9. На всіх річках, озерах, ставках, водосховищах маломірні (малі) судна повинні неухильно виконувати правила маневрування:

8.9.1. Якщо два маломірні (малі) судна рухаються прямо чи майже прямо один на одного, то вони повинні відвернути вправо і розійтися лівими бортами на безпечній відстані та швидкості так, щоб не ускладнювати рух один одному.

8.9.2. Якщо два маломірні (малі) судна зближуються на перехресних курсах так, що виникає небезпека зіткнення, то те судно, яке бачить інше судно справа від себе, повинне дати йому дорогу (відвернути, розвернутись, зупинитися).

8.9.3. Якщо вітрильне судно зближується з моторним чи весловим судном так, що виникає небезпека зіткнення, то моторне і гребне судно повинні дати дорогу вітрильному.

8.9.4. Якщо два вітрильних судна зближуються так, що виникає небезпека зіткнення, то одне з них дає дорогу іншому в такому порядку:

- якщо судна рухаються різними галсами, то те судно, яке йде лівим галсом, дає дорогу іншому судну;

- якщо обидва судна йдуть однаковими галсами, то те судно, яке знаходиться „на вітрі”, повинне дати дорогу судну, яке знаходиться „під вітром”;

- якщо судно, яке йде лівим галсом, має інше судно з навітряної сторони і не може визначити, яким воно йде галсом, то це судно повинне дати дорогу іншому судну;

- навітряною стороною рахується сторона, протилежна борту, на якому знаходиться найбільше основне вітрило.

8.9.5 Моторне маломірне (мале) судно, яке обганяє або розходиться з гребним судном, водним велосипедом, моторним чи вітрильним судном, повинне проводити маневр обережно, враховуючи швидкість, хвилю, безпечну дистанцію і наслідки маневру.

Якщо дозволяють обставини, то обгін можна проводити з будь-якого борту.

Судно, яке здійснює обгін, несе відповідальність за безпеку маневру.

Обгін заборонено:

- на акваторіях баз стоянки, рейдів, портів;
- при проході місць масового відпочинку населення на воді;
- при підході до поромних переправ, мостів, земснарядів та інших

суден на стоянці;

- у місцях з обмеженою оглядовістю та недостатньою видимістю.

8.10. При рятуванні людей на воді до потопуючого необхідно підходити носом судна, проти течії, вітру, запобігаючи навалу на нього.

8.11. Прохід маломірних (малих) суден під мостами дозволяється тільки через призначені для цієї мети судноплавні прольоти, обладнані навігаційними знаками і вогнями.

При проході стаціонарних і наплавних мостів, канатних поромних переправ, інших скрутних і стиснених ділянок на річках, маломірне (мале) судно, яке йде вниз, проходить їх першим, а швидкісне судно - першим, незалежно від напрямку руху.

8.12. Маломірні (малі) судна, обладнані пристроями для подання звукових сигналів при виконанні маневрів у полі зору один одного, повинні подавати такі сигнали:

- один короткий звук - „Я змінюю свій курс управо”;
- два коротких звуки - „Я змінюю свій курс уліво”;
- три короткі звуки - „Мої рушії працюють на задній хід”;

8.13. Маломірним (малим) суднам, за винятком випадків, коли вони виконують службові завдання, забороняється:

- маневрувати і зупинятися поблизу земснарядів, плавучих кранів, що рухаються чи стоять;
- зупинятися або ставати „на якір” у межах судового ходу, біля плавучих навігаційних знаків та ближче як за 300 м від мостів і 200 м від причалів, дебаркадерів і підводних переходів;
- рухатися зі швидкістю більше 15 км/год на акваторіях пристаней, баз для стоянки суден, пляжів, поблизу земснарядів і плавучих кранів.

9. Охорона праці, життя людей на воді та охорона навколишнього середовища

9.1. Проведення масових заходів на воді (екскурсій, колективних виїздів на відпочинок, спортивно-прикладних змагань тощо) дозволяється при виконанні вимог безпеки, затверджених наказами Міністерства транспорту та зв'язку України від 14.10.2002 року № 728 „Про додаткові заходи щодо усунення недоліків в організації роботи по забезпеченню безпеки на транспорті”, Державного департаменту морського і річкового транспорт від 10.12.2002 року № 272 „Про затвердження вимог безпеки під час проведення виставок, навчань, демонстраційних показів техніки, парадів, спортивно-прикладних змагань тощо” та Правилами охорони життя людей на водних об'єктах України, затверджених наказом МНС від 3.12.2001 року № 272.

Облік місць масового відпочинку на водних об'єктах проводиться відповідно до порядку, встановленого постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2002 року № 264.

9.2. На суднах, що використовуються для комерційних та виробничих цілей для кожного члена екіпажу маломірного (малого) судна повинні бути посадова інструкція та інструкція з охорони праці, а також визначені обов'язки по судових тривогах (пожежна, водяна, людина за бортом).

9.3. При виконанні судових робіт залежно від умов праці члени екіпажу повинні користуватися засобами індивідуального захисту, а саме: спецодягом, спецвзуттям, засобами захисту рук, голови, обличчя, очей, органів слуху, дихання, запобіжними пристроями.

Вказані засоби повинні відповідати вимогам стандартів безпеки праці та використовуватись тільки за призначенням.

9.4. Вихід маломірних (малих) суден у плавання дозволяється при сприятливих погодних умовах, технічній справності судна, наявності устаткування та спорядження, згідно з вимогами Регістра судноплавства України, наявності діючих судових документів та Свідоцтва на право управління судном (для моторних суден).

9.5. Крім рятувального круга для кожного пасажирів і судноводія на маломірному (малому) судні повинні бути індивідуальні рятувальні засоби (жилети, нагрудники).

Особи, які не вміють плавати, і діти віком до 16 років під час руху маломірного (малого) судна повинні бути одягнуті в індивідуальні рятувальні засоби.

Забороняється користуватися вітрильними дошками та іншими вітрильними суднами без одягнених рятувальних засобів.

9.6. Категорично забороняється користуватися рятувальними засобами, що не забезпечують безпеку на воді судноводія і пасажирів, а також надувними автомобільними гумовими камерами та матрацами як індивідуальними рятувальними засобами і засобами руху на воді; запускати шнуром підвісний двигун з включеною передачею; керувати моторним судном з підвісним двигуном не закритим кришкою, стоячи, тримаючись за ручку газу; палити у необладнаних для цього місцях.

9.7. Судно, що зазнало лиха і потребує допомоги, для привернення уваги повинне подавати такі сигнали:

- безперервний звук будь-яким пристроєм для подачі звукових сигналів або безперервні удари у дзвін чи металевий предмет;
- полум'я на судні від бочки з мазутом, смолою тощо;
- повільне підняття та опускання рук, витягнутих у сторони;
- інші сигнали біди приписані Правилами судноплавства на внутрішніх водних шляхах України, якщо на судні є можливість для їх подачі.

9.8. На кожній стоянці обладнуються не менше одного інформаційного стенда, розташованого таким чином, щоб забезпечити легкий доступ до них судноводіїв та осіб, які користуються прокатними суднами.

На стенді розміщується схема бази, план стоянки суден біля пірсів (причалів), схема руху суден на акваторії бази і на водному об'єкті, правила користування базою і суднами, встановлені адміністрацією бази, правила

попередження нещасних випадків з людьми, розклад дій при пожежі або падінні людини у воду, гідрометеорологічні дані на кожен день та прогноз погоди, інформація про аварійні випадки та порушення правил користування суднами, комплексний план природоохоронних заходів, плакати, пам'ятки, інша наочна агітація з безпечного користування маломірними (малими) суднами та базами, з охорони праці, довкілля, протипожежної та протиепідемічної тематики тощо.

9.9. Земснаряди, дебаркадери, плавготелі, плавресторани та інші плавзасоби мають бути обладнані ємностями для збирання стічних та інших забруднених вод, які повинні систематично передаватися на спеціальні споруди для очищення та знезараження і обліковуватися у спеціальному журналі.

9.10. На базах для стоянки маломірних (малих) суден, пристанях і пунктах добування корисних копалин повинні бути розроблені комплексні програми природоохоронних заходів на поточний рік та перспективу, погоджені з Державним управлінням охорони навколишнього природного середовища.

9.11. Власники і судноводії маломірних (малих) суден зобов'язані не допускати дій, що завдають шкоду навколишньому середовищу, вимагати цього від інших осіб і своєчасно інформувати відповідні організації та установи про виявлені недоліки та порушення, маючи на увазі, що охорона природи і навколишнього середовища є важливим обов'язком кожного громадянина нашої держави.

9.12. У всіх випадках, що не передбачені Правилами судноплавства на внутрішніх водних шляхах України та Правилами користування маломірними (малими) суднами на водних об'єктах області, судноводії для забезпечення безаварійного плавання повинні вживати всіх можливих заходів, що диктуються звичайною практикою судноводіння або особливими обставинами конкретного випадку, маючи на увазі, що невжиття таких заходів не звільняє їх від відповідальності за наслідки аварії.

10. Окремі питання, що потребують узгодження з Держфлотінспекцією України

10.1. Проекти будівництва та реконструкції на судноплавних річках повітряних (підводних) переходів (ліній електропередач, електрозв'язку, трубопроводів), автомобільних та залізничних мостів, водозаборів, гідроспоруд, причалів, та переправ.

10.2. Місця розміщення, проекти будівництва та реконструкції баз для стоянки маломірних (малих) суден, пунктів добування корисних копалин та інших матеріалів на всіх водоймах області, місць масового відпочинку людей, проведення тренувань, змагань на маломірних (малих) та спортивних суднах.

10.3. Питання організації праці суднових екіпажів, виходячи з умов забезпечення безпеки плавання суден.

10.4. План-схема розміщення суден при зимовому відстої.

10.5. Установлення будь-яких берегових і плавучих навігаційних знаків.

10.6. Надання в оренду водних об'єктів при умові використання на них маломірних (малих) суден.